

УДК 378.048.11 + 004:(811)

Наумчук Т.І.

канд. філол. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

ДО ПИТАННЯ КОНТРОЛЮ ОСВІТЬНОГО ПРОЦЕСУ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Актуальним питанням сьогодення є різкий перехід навчального процесу в онлайн-площину. Завдяки широкому розповсюдженню мережових технологій та онлайн-інструментів для підтримання дистанційного навчання, цей процес відбувся відносно «безболісно» для більшості навчальних дисциплін, зокрема гуманітарних, що дозволило не тільки відновити освітній процес, але й вивести його на новий рівень. Проте основною прогалиною залишається відсутність чіткої системності та контролю. Зупинимось детальніше на цьому питанні на прикладі викладання/вивчення іноземних мов.

Відтак, залучення навчальних платформ (Moodle, Google Classroom), месенджерів (Viber, Telegram, WhatsApp), електронної пошти та платформ для проведення відеоконференцій (Skype, Zoom, Messenger) уможливило організацію навчального процесу, онлайн-зустрічей для роз'яснення матеріалу, дистанційне консультування студентів, проте вони не дозволяють повною мірою здійснити контроль за якістю знань студентів. Серед головних показників, що визначають якість дистанційного навчання, визначають якість освітнього контенту; здатність студента до самостійної роботи; професіоналізм професорсько-викладацького складу; рівень організації навчального процесу; рівень підготовки студентів до навчання в дистанційному режимі; якість матеріально-технічного забезпечення навчального процесу, включаючи якість комп'ютерів, телекомунікаційних мереж і т. ін. [1, с. 6], тобто загальний результат залежить від багатьох чинників.

Та одним із найважливіших викликів дистанційного навчання є організація систематичного контролю за роботою студентів, який складається з зовнішнього контролю – моніторингу, що здійснюється викладачем, та власне самоконтролю студента, який залежить від вмотивованості студента, дисциплінованості/відповідальності та здатності до самостійної роботи/самоконтролю. Зовнішній контроль може здійснюватися за допомогою різних методів, які повинні відповідати наступним критеріям: індивідуальності, систематичності/регулярності проведення, різноманітності форм проведення, всебічності, об'єктивності.

Зокрема, під час навчального процесу повинен здійснюватися попередній, поточний та підсумковий види контролю, які забезпечують своєчасний моніторинг якості здобутих знань. Як відомо, під час проведення практичних занять з іноземної мови одним із найефективніших методів контролю в рамках комунікативного підходу є фронтальне опитування, яке дозволяє здійснити так званий скринінг знань та вмінь студентів, де найважливішим показником є саме здатність до комунікації (належить до продуктивних навичок). Іншими словами, в умовах дистанційного навчання такий вид контролю нівелюється, або послаблюється, що може свідчити про зниження якості набутих знань з іноземної мови серед студентів.

З іншого боку, традиційні методи контролю замінюються дистанційними, серед яких можна виділити опосередковане спостереження за навчальною діяльністю. Так, наприклад, платформа Moodle уможливило здійснення такого виду контролю, оскільки під час роботи фіксується час опрацювання матеріалу та ступінь виконання завдань. Зручним способом контролю є також тестування, яке може виконуватись кожною групою студентів у певний фіксований час із обмеженням його тривалості. Відтак, тестування на платформі Google Classroom дозволяє миттєво отримувати результати студентів та оцінювати їх за чітко визначеним критерієм. Не поступається своєю ефективністю тестування у системі Moodle.

Важливим елементом дистанційного навчання є також чітка та прозора система рейтингів, яка дозволяє студентам слідкувати за своєю успішністю та корегувати її, оскільки ефективність дистанційного навчання прямим чином залежить саме від ступеню мотивації студента. В таких умовах викладач є посередником/медіатором у процесі набуття знань, постачальником ресурсів для опрацювання та якісного контролю.

Відтак, вивчення іноземних мов досі залишається одним із найпріоритетніших напрямків навчання, і у зв'язку з цим на ринку надання освітніх послуг майоріє велика кількість програм, додатків та джерел для вивчення іноземних мов, які вдосконалюють відповідно до потреб мовців. Отже, ми володіємо достатнім запасом ресурсів, а створення якісно нових платформ для вивчення суто іноземних мов із забезпеченням ефективної організації навчального процесу та контролю знань вже не є далеким майбутнім.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Безрученков Ю. В. Педагогічний контроль в системі дистанційного навчання. Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. Хмельницький. 2015. Вип. 2. – С. 5-14